

's-Gravenhage, 19 december 1995

Naar aanleiding van overleg dat is gevoerd in zijn Afdeling gezondheidsvraagstukken over het Programmaplan "Diergezondheid in beweging" meent de Raad voor dierenaangelegenheden aan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij het volgende ongevraagde advies uit te moeten brengen.

Het Programmaplan bouwt voort op het rapport "De Toekomst van de Diergezondheid, wie zal het een zorg zijn?" van juli 1993. Als hoofdelementen voor de toekomst noemt dat rapport:

- het bereiken van een toonaangevend diergezondheidsniveau en
- de eigen verantwoordelijkheid van alle ondernemers in de produktiekolom.

Het rapport stelt vervolgens vast dat op dit moment in Nederland niet gesproken kan worden van een toonaangevend diergezondheidsniveau. Dit laatste kan niet gerealiseerd worden met meer regelgeving, maar moet via een bedrijfskundige aanpak uit de sector zelf komen.

Certificering door de keten heen wordt gezien als instrument om tot de gewenste eindtoestand te geraken.

Het Programmaplan bevat de praktische uitwerking van de hierboven genoemde beginselen.

De Raad onderschrijft de gedachte dat een toonaangevend diergezondheidsniveau alleen bereikt kan worden als alle ondernemers in de produktiekolom hun verantwoordelijkheid nemen. Voor die gedachte bestaat binnen de sector ook een breed draagvlak, zoals bijvoorbeeld moge blijken uit het aantal aangeslotenen bij de IKB-regeling varkens. Veel ondernemers zijn bereid die verantwoordelijkheid op zich te nemen, maar helaas niet allen. Er blijft een groep zogenaamde risicobeluste ondernemers.

Uit het Programmaplan zou o.a. moeten blijken hoe deze risicobeluste ondernemers maximaal betegeld kunnen worden. Naar de mening van de Raad schiet het Programmaplan op dit punt te kort. De enkele procenten van de ondernemers, die niet aan het voorgestelde systeem meewerken zullen dat systeem voortdurend kunnen verstoren en vormen een blijvende bedreiging daarvan. De grote sprong voorwaarts die "Diergezondheid in Beweging" teweeg had moeten brengen, zal naar de mening van de Raad niet tot stand komen als de "knoeiërs" niet kunnen worden buitengesloten.

Een toonaangevend niveau van diergezondheid is niet haalbaar zonder wettelijk instrument. Hoewel de Raad in principe achter de dereguleringsgedachte staat, adviseert hij in dezen de medewerking van alle ondernemers wettelijk af te dwingen. Het draagvlak voor het systeem - de verantwoordelijke ondernemers - zal afbrokkelen als de onverantwoordelijken hun gang kunnen blijven gaan.

De Raad zou in principe een wettelijk geregeld erkenningsstelsel tot stand willen zien komen. Mocht dat onmogelijk blijken, dan zou tenminste de mogelijkheid geschapen moeten worden om bedrijven te blokkeren, indien de ondernemer te risicobelust blijkt te zijn en er gevaar dreigt te ontstaan voor de gezondheidsstatus van de veehouderij in Nederland in het algemeen of van een gehouden diersoortpopulatie in Nederland in het bijzonder. De Raad meent dat het een utopie is om te verwachten dat een vrijwillige regeling de risicobeluste ondernemer kan beteugelen. De Raad zou dan ook willen adviseren om een grondig onderzoek te doen naar een dergelijk wettelijk instrument en deze niet bij voorbaat uit te sluiten.

De Voorzitter

De Adjunct-Secretaris

Prof. Dr. S.G. van den Bergh

Drs. Mr. H. Lommers